

Kraftig økning i antibiotikabruken etter pandemien

Foto: iFirmages.

Bruken av antibiotika øker igjen, skriver forskning.no. Hittil i år er bruken vesentlig høyere enn i de to pandemiårene vi har bak oss.

Det viser tall Apotekforeningen har innhentet fra Farmaloggs legemiddelstatistikk.

– Antibiotika er fantastiske legemidler som redder liv. Men vi er avhengig av å holde bruken på et lavest mulig nivå for å unngå at resistensutviklingen, sier fagdirektør Hanne Andresen i Apotekforeningen.

Statistikken viser at antall døgndoser per 1 000 personer er 13 prosent høyere enn i fjor, men syv prosent lavere enn i 2019. I tredje kvartal er bruken i år omtrent den samme som i 2019, og høyere enn i 2018.

– I 2019 økte bruken noe fra året før, mens det i koronaårene 2020 og -21 var en markant reduksjon. I år, når vi er tilbake til mer normal smitte, har vi sett en ganske kraftig økning igjen, sier fagdirektør Hanne Andresen i Apotekforeningen.

Regjeringens handlingsplan mot antibiotikaresistens hadde som mål å redusere antibiotikabruken hos mennesker med 30 prosent fra 2012 til 2021. Dette målet ble nådd, men nå er bruken på vei opp igjen.

– Målet om 30 prosent reduksjon var i ferd med å nås før pandemien, men det var nok pandemien som gjorde at vi kom helt i mål. Det sier Sigurd Høye som er leder for Antibiotikasenteret for primærmedisin og førsteamanuensis ved UiO.

– Hittil i år er vi nede på 27 prosent reduksjon sammenlignet med 2012. Og

sammenligner vi tredje kvartal i år med samme perioden i 2012, er bruken bare redusert med 17 prosent, sier han.

Høyere utdanning lønner seg ikke for alle

Beregninger viser at høyere utdanning lønner seg for mange, men slett ikke alle. I nederste sjikt ligger barnehagelærere, diakoner og tannpleiere.

I en ny analyse undersøker Statistisk sentralbyrå (SSB) sammenhengen mellom utdanning og samlede inntekter gjennom yrkeskarrieren - en såkalt livsløpsinntekt. Det er stor forskjell på de ulike utdanningene, men grupper med lengre, høyere utdanninger kommer ofte best ut.

Analysen viser at folk med noen typer høyere utdanning får lavere livsløpsinntekt enn dem som bare har videregående skole. Det gjelder blant annet universitets- og høyskoleutdanninger som diakon, barnehagelærer, ergoterapi, tannpleier, bibliotekutdanning, pedagogikk, allmennfaglærer, adjunkt, sykepleier og radiograf.

Resultatene i undersøkelsen overrasker ikke Unio-leder Ragnhild Lied.

– Unio har i flere år vært bekymret for rekruttering til utdanningsgruppene som kommer dårligst ut. Mange med disse utdanningene velger å forlate yrket sitt på grunn av lønn, sier Lied til NTB.

Hun påpeker at søkertallene går ned for mange av disse utdanningene, og at rekrutteringen dermed vil bli enda dårligere hvis en ikke setter i verk tiltak.

En viktig delforklaring på ulikhetene mellom utdanningsgruppene er ifølge SSB forskjeller i sysselsettingsgrad og arbeidstid, eller egenskaper hos personene i gruppen.

I snitt har de med høyere utdanning høyere inntekt senere i karrieren. De har også høyere inntekt gjennom arbeidslivet enn de med kortere utdanning. De med utdanning på bachelor- og masternivå har henholdsvis 4 og 38 prosent høyere livsløpsinntekt enn dem med utdanning på videregående nivå. NTB

Psykisk helse og tannhelse henger sammen

Foto: iFirmages.

I et doktorgradsprosjekt ved Göteborgs universitet har svenske Jennie Hagman undersøkt sammenhengen mellom psykisk helse og tannhelse hos personer mellom 18 og 24 år.

Tre ulike studier inngår i prosjektet, og gjennom disse har hun samarbeidet med tre andre forskere fra universitetet.

Prosjektet omtales i en pressemelding på forskning.se.

135 unge voksne med høy forekomst av karies var deltakere i den ene studien publisert i tidsskriftet BDJ Open.

Halvparten av deltakerne ble valgt ut til å få vanlige tannhelse råd fra den offentlige tannhelsestjenesten. Den andre halvparten ble sendt til psykolog.

Der skulle de gå gjennom en type terapi som heter Acceptance and Commitment Therapy (ACT). St. Olavs Hospital skriver om metoden på sine nettsider.

De forklarer den slik: «I ACT klargjør man hva man setter pris på i livet og hvordan man vil leve det, og man lærer måter å forholde seg mer fleksibelt og nyttig til egne opplevelser (tanker, kroppslige følelser og emosjoner) som ofte kan gjøre det vanskelig å leve meningsfullt og å være den man ønsker å være.»

For de unge deltakernes del gikk det ut på å finne ut hvorfor tannhelse er viktig og å trene på sunne vaner.

Forskerne sammenlignet de to gruppene etter opplegget. Og det så ut til at psykologtimene med ACT-terapi hadde en effekt.

Flere av disse deltakerne hadde fått bedre tannpusserutiner og flere brukte tantråd, tannstikkere og fluor.